

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/1883

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	06.08.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	22.06.2018 (registreeritud inspektsioonis 25.06.2018)
Teabevaldaja	SA KredEx address: Hobujaama 4, 10151 Tallinn e-posti aadress: kredex@kredex.ee
Vaide esitaja	Vandeadvokaat Anto Kasak, Advokaadibüroo Kasak&Missik address: P. Süda 3a-4, 10118 Tallinn e-posti aadress: kasak@kasak.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 16.05.2018 esitas vaide esitaja SA-le KredEx teabenõude, milles soovis teavet seoses endise Eesti Arengufondi investeerimisportfelli, täpsemalt selle osaks oleva Early Fund II, juhtimise üleandmisega Tera Ventures OÜ-le. Kuna vastava osa Arengufondi tegevuse eest vastutab täna KredEx, mis teostab vajalikke tegevusi läbi täielikult KredEx'i omanduses oleva tütarettevõtte AS SmartCap, adresseeris Teabenõudja oma järelepärimise KredEx'ile koos palvega suunata teabenõue vastavas osas edasi Smartcap'ile, kui KredEx ei peaks valdama kogu nõutud teavet.
2. 22.05.2018 teavitas SA KredEx, et tal puudub vaide esitaja poolt soovitud teave.
3. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ja leidis, et teabenõude täitmisest keeldumine oli õigusvastane, kuna SmartCap on täielikult KredEx'i tütarettevõtte ning nende omavahelise infovahetuse korraldamine ei peaks olema ei Teabenõudja ega Andmekaitse Inspektsiooni ülesandeks, mistõttu esitas vaide esitaja vaide ka SA KredEx vastu.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. Asjaolud

Vandeadvokaat Anto Kasak (edaspidi nimetatud "Teabenõudja" või "Vaide esitaja") esitas 16.05.2018. a. teabenõude (Lisa nr 1, edaspidi nimetatud "Teabenõue") Sihtasutusele KredEx (edaspidi nimetatud "KredEx"), milles palus teavet seoses endise Eesti Arengufondi (edaspidi nimetatud "Arengufond") investeerimisportfelli, täpsemalt selle osaks oleva Early Fund II (edaspidi nimetatud "EF II"), juhtimise üleandmisega Tera Ventures OÜ-le (edaspidi nimetatud "Tera Ventures"). Kuna vastava osa Arengufondi tegevuse eest vastutab täna KredEx, mis teostab vajalikke tegevusi läbi täielikult KredEx'i omanduses oleva tütarettevõtte AS SmartCap (edaspidi nimetatud "SmartCap"), adresseeris Teabenõudja oma järelepärimise KredEx'ile koos palvega suunata teabenõue vastavas osas edasi Smartcap'ile, kui KredEx ei peaks valdama kogu nõutud teavet. Lühidalt palus Teabenõudja järgnevat teavet:

- 1. Koopiat dokumentidest, millega anti Arengufondile kuulunud investeerimisportfelli juhtimine üle Tera Ventures'le;*
- 2. Koopiat dokumentidest, millega on eelmises punktis nimetatud dokumente pärast nende allkirjastamist muudetud, kui sellised dokumendid eksisteerivad;*
- 3. Teavet selle kohta, kas ja kelle osas on antud KredEx/Smartcap poolt nõusolek EF II fondi investeerimiseks, eeldades, et vastava nõusoleku saamise nõue, mis on toodud investeerimisportfelli juhtimise üleandmiseks korraldatud konkursi dokumentides, jäi alles ka dokumentide allkirjastatud versiooni. Alternatiivselt, kui vastavat KredEx/Smartcap poolse nõusoleku olemasolu nõuet dokumentide allkirjastatud versioonis ei sisaldu, edastada koopia dokumendist, millega otsustati vastav otsus välja jätta.*

KredEx ja SmartCap edastasid 23.05.2018. a. ühise vastuse teabenõudele (Lisa nr 2, edaspidi nimetatud "Vastus"), milles märgitakse, et KredEx ei valda Teabenõudes palutud teavet

2. Vaide esitaja seisukoht

Teabenõudja on seisukohal, et Teabenõude täitmisest keeldumine on õigusvastane ning KredEx'it tuleb kohustada Teabenõuet täitma. Teabenõudja põhjendab oma seisukoha allpool.

Teabenõudja selgitab, et esitab käesoleva vaide KredEx'i vastu, kuna SmartCap on täielikult KredEx'i tütarettevõtte ning nende omavahelise infovahetuse korraldamine ei peaks olema ei Teabenõudja ega Andmekaitse Inspeksiooni ülesandeks.

- 1. Vaide esitaja palub tuvastada Sihtasutus KredEx'i poolt vandeadvokaat Anto Kasak'ü 16.05.2018. a. teabenõude täitmata jätmise õigusvastasus;*
- 2. kohustada Sihtasutust KredEx õiguspäraselt täitma vandeadvokaat Anto Kasak'ü 16.05.2018. a. teabenõue.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Olete edastanud Sihtasutusele KredEx Andmekaitse Inspeksiooni poolt 06.07.2018.a järelepärimise vaidemenetluses (edaspidi nimetatud Järelepärimine), kuna Andmekaitse Inspeksioonis on registreeritud Advokaadibüroo Kasak & Missik vandeadvokaadi Anto Kasaku vaie Sihtasutuse KredEx poolt teabenõude täitmisest keeldumise peale. Vaide sisuliseks põhjuseks on märgitu kohaselt asjaolu, et vaide esitaja ei nõustu Sihtasutuse KredEx ja AS SmartCap poolt 23.05.2018.a vandeadvokaat Anto Kasakule (edaspidi nimetatud vaidlustaja) edastatud ühisevastusega viimase poolt esitatud teabepäringule ning leiab, et teabenõude täitmisest keeldumine on õigusvastane. Lisaks on märgitud, et vaidlustaja hinnangul on põhjendatud ka Sihtasutuse KredEx kohustamine teabenõude täitmiseks. Järelepärimise kohaselt palute esitada vastused järgnevatele küsimustele:

- a. kas olete Sihtasutuse KredEx ja AS SmartCap 23.05.2018.a vastusest vaidlustajale õigesti aru saanud, et Sihtasutuse KredEx valduses ei ole soovitud teavet/dokumente;*
- b. kas ja milliseid avalikke ülesandeid Sihtasutus KredEx täidab või milliseid avalikke teenuseid osutab;*
- c. kas ja milliste avalike ülesannete täitmiseks on loodud SA KredEx tütarettevõtte AS SmartCap;*
- d. Kas riigi investeerimisfondide valitsemine on seotud avalike ülesannete täitmisega; e. juhul, kui Sihtasutus KredEx leiab, et riigi investeerimisfondide valitsemine ei ole seotud avalike*

ülesannete täitmisega (ehk AS SmartCap ei täida avalikke ülesandeid), siis palute Sihtasutusel KredEx põhjendada oma seisukohti.

Alljärgnevalt vastame Teie küsimustele nende esitamise järjekorras, ning lisaks toome välja, millist teavet vaidlustaja on varasemalt küsinud ning millele tuginedes on koostatud Sihtasutuse KredEx ja AS SmartCap 23.05.2018.a ühisvastus vaidlustajale.

1. Kas Sihtasutuse KredEx valduses on soovitud dokumendid?

16.05.2018.a pöördus vaidlustaja teabenõudega Sihtasutuse KredEx poole, saamaks teavet, mis seondub AS SmartCapi, Eesti Arengufondi ning Euroopa Investeerimispanka poolt 25.08.2016.a alustatud konkursiga erafondivalitseja leidmiseks (edaspidi nimetatud Konkurs). Konkursi tulemusena kuulutati parimaks Tera Ventures OÜ, ning vaidlustaja palus esitada järgnev teave:

a. Konkursi korraldaja ja eduka pakkuja poolt allkirjastatud dokumendid investeringute üleandmiseks erafondivalitsejale ning juhul kui nimetatud dokumente on hiljem muudetud, siis ka vastavate muudatuste koopiad;

b. Eesti Arengufondi õigusjärglase ja SmartCapi nõusolekud, millega kolmandad isikud saavad fondi investeerida ning juhul kui nõusolekuid pole antud, siis palus vaidlustaja esitada sellekohane kinnitus ning juhul, kui kõnealune nõue, mille kohaselt saavad kolmandad isikud investeerida fondi üksnes eeldusel, et selleks on Eesti Arengufondi õigusjärglase ja SmartCapi nõusolek, on jäänud kokkuleppest, millega Konkursi korraldaja ja edukas pakkuja leppisid kokku investeringute üleandmise erafondivalitsejale, välja, siis palus vaidlustaja esitada koopia vastavast dokumendist, millega selline otsus tehti.

Nagu viidatud, vastasid Sihtasutus KredEx ja AS SmartCap vaidlustajale 23.05.2018.a. Nimetatud vastuses kinnitati, et Sihtasutus KredEx valduses ei ole vaidlustaja poolt teabenõudes küsitud dokumente. Lähtudes eeldusest, et valduse all on silmas peetud Asjaõiguseaduse § 32 sisustatud mõistet, mille kohaselt on valdus tegelik võim asja üle, saame jätkuvalt kinnitada, et Sihtasutuse valduses vastavat teavet ei ole. Isegi kui teave on AS SmartCap valduses, ei oma Sihtasutus KredEx selle üle tegelikku võimu, kuna AS SmartCap on iseseisev eraõiguslik juriidiline isik.

Selgitame, et vaidlustaja 16.05.2018.a teabenõude küsimuses nr 3 toodu, mille kohaselt paluti esitada Eesti Arengufondi õigusjärglase ja SmartCapi nõusolekutega seonduvaid dokumente, ei ole Sihtasutuse KredEx poolt täidetav ainuüksi seetõttu, et vastavaid nõusolekuid ei ole saanud anda Sihtasutus KredEx, kuna antud kõnealuses suhtes on ainsaks Eesti Arengufondi õigusjärglaseks AS SmartCap poolt valitsetav investeerimisfond Early Fund II, kellele Eesti Arengufond andis üle oma osaluse Tera Ventures I Usaldusfondis.

Sihtasutust KredEx ei saa kehtivate õigusaktide alusel pidada Eesti Arengufondi õigusjärglaseks ning – nagu ülal märgitud - ei ole võimalik vaidlustaja teabepäringus toodud teavet ka edastada, kuna nimetatud teave ei ole Sihtasutuse KredEx valduses.

2. Kas ja milliseid avalikke ülesandeid Sihtasutus KredEx täidab või milliseid avalikke teenuseid osutab?

Sihtasutuse KredEx eesmärgiks on vastavalt põhikirjale luua kapitalile ligipääsu parandamise ja riskide maandamise abil võimalusi ettevõtluse ning ekspordi arenguks ja elamistingimuste parandamiseks, kui pole tagatud finantsteenuste piisav pakkumine erasektori poolt. Sihtasutuse KredEx põhiülesandeks on aga riiklikest arengukavadest ja poliitikatest lähtudes krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste poolt pakutavate krediiditoodete tagamine, sh ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude riiklik tagamine, eksporditehingute toetamine ja ettevõtjate ekspordivõime arendamine erinevate tegevuskavade kaudu, omakapitaliinvesteerinute tegemine ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse tähenduses, energiatõhusust soodustavate tegevuste arendamine ja toetamine ning ka muude finantsteenuste arendamine ning pakkumine ettevõtlus- ja elamumajandussektoris.

3. Kas ja milliste avalike ülesannete täitmiseks on loodud SA KredEx tütarettevõtte AS SmartCap?

AS SmartCap on iseseisev eraõiguslik juriidiline isik, mis tegutseb investeerimisfondide seaduse ning Finantsinspeksiooni poolt väljastatud väikefondivalitseja tegevusloa alusel, sealjuures on investeerimisfondi Early Fund II ainuomanikuks Eesti Vabariik. Selgitame, et

meie hinnangul ei ole Sihtasutusel KredEx võimalik võtta seisukohta, milliste avalike ülesannete täitmiseks on AS SmartCap loodud. AS SmartCap loodi (asutati) Eesti Arengufondi, mitte Sihtasutuse KredEx poolt ning Sihtasutust KredEx ei saa pidada Eesti Arengufondi õigusjärglaseks, kellele oleks üle läinud Eesti Arengufondi ülesanded ning Sihtasutuse KredEx ja AS SmartCap vahel ei ole sõlmitud kokkuleppeid avaliku ülesande täitmiseks, sealjuures ei ole Sihtasutus KredEx volitanud ASi SmartCap haldusülesande täitmiseks halduskoostöö seaduse § 3 tähenduses. Eeltoodust tulenevalt oleme seisukohal, et enda poolt täidetavate ülesannete sisu osas saab anda seisukoha AS SmartCap.

4. Kas riigi investeerimisfondide valitsemine on seotud avalike ülesannete täitmisega ning juhul, kui Sihtasutus KredEx leiab, et riigi investeerimisfondide valitsemine ei ole seotud avalike ülesannete täitmisega (ehk AS SmartCap ei täida avalikke ülesandeid), palute Sihtasutusel KredEx põhjendada oma seisukohti.

Saame aru, et antud küsimus ei puuduta üldiselt riigi investeerimisfondide valitsemist, vaid seda, kas AS SmartCap täidab avalikke ülesandeid või mitte.

Nagu eelmises punktis märgitud, saab enda poolt täidetavate ülesannete sisu osas anda seisukoha AS SmartCap.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Antud juhul on vaide esitaja esitanud vaide nii SA KredEx kui AS SmartCap tegevuse peale teabenõude täitmisest keeldumise osas. Vaide esitaja on vaides leidnud, et *põhjendatud on mõlema viidatud isiku solidaarne kohustamine teabenõude täitmiseks jättes sellega seonduva täpse tööjaotuse korraldamise KredEx'i ja SmartCap'i lahendada, kuna SmartCap on täielikult KredEx'i tütarettevõtte ning nende omavahelise infovahetuse korraldamine ei peaks olema ei Teabenõudja ega Andmekaitse Inspektsiooni ülesandeks.*

Andmekaitse Inspektsioon vaide esitaja eeltoodud seisukohaga ei nõustu. SA KredEx ja AS SmartCap puhul on tegemist kahe eraldiseisva juriidilise isikuga, kes on iseseivad teabevaldajad (juhul kui nad on teabevaldajateks AvTSi mõistes). Teabenõude täitmiseks on teabevaldaja kohustatud väljastama ainult enda valduses olevat teavet ning ei ole kohustatud küsima teavet teistelt teabevaldajatelt, sh ka oma tütarettevõtetelt.

Kuna ühe vaideotsusega ei saa lahendada erinevate asutuste peale esitatud vaideid, siis käesoleva otsusega lahendatakse vaide SA KredEx'i tegevuse peale teabenõude täitmisest keeldumise osas ning AS SmartCapi osas tehakse eraldi otsus.

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevaid dokumente või väljavõtteid dokumentidest või andmekogudest.

Kui riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused on teabevaldajaks kogu oma valduses oleva teabe osas, siis eraõiguslikud juriidilised isikud on teabevaldajaks ainult juhul, kui nad täidavad avalikke ülesandeid, siis teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist (AvTS § 5 lg 2) ja teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest saadud vahendite kasutamist (AvTS § 5 lg 3 p 2). Seega laienevad SA KredEx`sile teabevaldaja kohustused üksnes teabe osas, mis puudutavad avalike ülesannete täitmist või avaliku raha kasutamist.

AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Kuna teabenõude korral on võimalik väljastada asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid, ilma et neid peaks täiendavalt kelleltki küsima, siis seetõttu ongi teabenõude täitmiseks ette nähtud väga lühike tähtaeg. Eeltoodust tulenevalt ei saa ma nõustuda vaide esitaja seisukohaga nagu oleks SA KredEx kohustatud küsima/välja selgitama ja korraldama infovahetuse oma tütarettevõtte AS SmartCapi. Selgitan veelkord, et teabenõude korras saab küsida konkreetse teabevaldaja valduses olevat teavet ning teabenõude korras ei saa nõuda ühelt ettevõttelt teise juriidilise isiku valduses olevaid dokumente. Seega ei saa emaettevõttelt nõuda teavet, mis on tema tütarettevõtte valduses, kuna tegemist on erinevate juriidiliste isikutega ehk eraldiseisvate teabevaldajatega.

Ka ei ole SA KredEx kohustatud teabenõuet edastama teistele teabevaldajatele, kui tal soovitud teave puudub. Selline kohustus on küll riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustel, kuid tulenevalt AvTS § 21 lõikest 3 võib eraõiguslikust juriidilisest isikust teabevaldaja jätta teabenõude edastamata, teavitades sellest teabenõudjat.

Antud juhul on SA KredEx 22.05.2018 vastuses teabenõudele teavitanud vaide esitajat, et tal puudub vaide esitaja poolt soovitud teave, mida on SA KredEx kinnitanud ka vastuses inspektsiooni järelepärimisele. Seega on SA KredEx õiguspäraselt keeldunud teabenõude täitmisest, mistõttu puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie jääb SA-le KredEx ettekirjutuse tegemiseks, millega kohustada teabenõuet täitma, rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel